

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 94/03-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. apríla 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. P., bytom V. n. T., P. V., bytom V. n. T., T. S., bytom V. n. T., J. Š., bytom V. n. T., P. I., bytom V. n. T., J. L., bytom V. n. T., Ing. J. H., bytom V. n. T., J. Č., bytom V. n. T., J. O., bytom V. n. T., V. L., bytom V. n. T., E. B., bytom V. n. T., a JUDr. J. U., bytom V. n. T., zastúpených advokátom JUDr. J. U., Advokátska kancelária, V. n. T., pre namietané porušenie ich základného práva zúčastňovať sa na správe verejných vecí podľa čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Mestského zastupiteľstva mesta Vranov nad Topľou č. 39 z 9. mája 2002 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. P., P. V., T. S., J. Š., P. I., J. L., Ing. J. H., J. Č., J. O., V. L., E. B. a JUDr. J. U. pre namietané porušenie ich základného práva zúčastňovať sa na správe verejných vecí zaručeného v čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Mestského zastupiteľstva mesta Vranov nad Topľou č. 39 z 9. mája 2002 o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júla 2002 doručená sťažnosť Ing. M. P., bytom V. n. T., P. V., bytom V. n. T., T. S., bytom

V. n. T., J. Š., bytom V. n. T., P. I., bytom V. n. T., J. L., bytom V. n. T., Ing. J. H., bytom V. n. T., J. Č., bytom V. n. T., J. O., bytom V. n. T., V. L., bytom V. n. T., E. B., bytom V. n. T., a JUDr. J. U., bytom V. n. T. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. U., Advokátska kancelária, V. n. T., pre namietané porušenie ich základného práva zúčastňovať sa na správe verejných vecí podľa čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Mestského zastupiteľstva mesta Vranov nad Topľou (ďalej len „mestské zastupiteľstvo“) č. 39 z 9. mája 2002.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli, že podpísali petíciu za odčlenenie mestskej časti Čemerné od mesta Vranov nad Topľou. Dňa 8. novembra 1999 uznesením č. 8 mestské zastupiteľstvo rozhodlo, že nebola splnená jedna z troch podmienok uvedených v § 11a ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), a síce že mestská časť Čemerné urbanisticky splynula s mestom Vranov nad Topľou, a referendum nebolo vyhlásené. Dňa 23. decembra 1999 sa sťažovatelia obrátili na ústavný súd, ktorý svojím nálezom č. k. II. ÚS 9/00-148 z 27. apríla 2000 rozhodol, že uznesením mestského zastupiteľstva č. 8 z 8. novembra 1999 v časti D bode 2 bolo porušené základné právo sťažovateľov zúčastňovať sa na správe verejných vecí, toto uznesenie v časti D bode 2 zrušil a v odôvodnení vyslovil, že mestské zastupiteľstvo je povinné vec znovu prejednať a rozhodnúť, pričom v tomto konaní je viazané právnym názorom ústavného súdu.

V sťažnosti sa uvádza, že 9. mája 2002 mestské zastupiteľstvo znova prejednať petíciu a uznesením č. 39 v bode B rozhodlo tak, že nie je splnená nasledujúca podmienka pre odčlenenie mestskej časti od mesta stanovená zákonom o obecnom zriadení v § 2a ods. 5 - „časť obce, o odčlenenie ktorej sa jedná, urbanisticky nesplynula s mestom“, a referendum nebolo vyhlásené.

Podľa názoru sťažovateľov došlo k porušeniu ich základného práva podľa čl. 30 ods. 1 ústavy tým, že nedošlo k vyhláseniu hlasovania o odčlenení mestskej časti

Čemerné od mesta Vranov nad Topľou, pričom sťažovatelia tvrdia, že boli splnené všetky predpoklady na vyhlásenie hlasovania o odčlenení.

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Uznesením mestského zastupiteľstva vo Vranove nad Topľou č. 39 z 9. mája 2002 v časti B bod 1 bolo porušené základné právo sťažovateľov zúčastňovať sa priamo na správe vecí verejných upravené v čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie mestského zastupiteľstva vo Vranove nad Topľou č. 39 z 9. mája 2002 v časti B bod 1 sa zrušuje.“

Na základe výzvy ústavného súdu zo 7. februára 2003 právny zástupca sťažovateľov preukázal splnenie zákonnej požiadavky uvedenej v ustanovení § 2a ods. 5 zákona o obecnom zriadení, a to najmenej 3000 obyvateľov pre novovytvorenú obec, potvrdením Mestského úradu vo Vranove nad Topľou z 19. februára 2003, v ktorom sa uvádza, že v mestskej časti Čemerné je evidovaných 3 821 obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt.

Na základe výzvy ústavného súdu sa 28. februára 2002 k sťažnosti vyjadril primátor mesta Vranov nad Topľou. Vo vyjadrení sa uvádza, že mestské zastupiteľstvo uznesením č. 39 z 9. mája 2002 rozhodlo, že nie je splnená podmienka pre odčlenenie mestskej časti od mesta ustanovená zákonom o obecnom zriadení v § 2a ods. 5, a to časť obce, o odčlenenie ktorej ide, urbanisticky nesplynula s mestom. V rozhodnutí ústavného súdu č. k. II. ÚS 9/00-148 bolo vytýkané, že mestské zastupiteľstvo rozhodlo predčasne a bez zadováženia odborných stanovísk, či došlo k splneniu zákonných podmienok podľa § 11a ods. 2 zákona o obecnom zriadení. Na základe toho mesto požiadalo ďalšie orgány o zaujatie stanoviska, či došlo alebo nedošlo k splynutiu mestskej časti s mestom. Aj Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v liste zo 16. apríla 2002 uviedlo, že by bolo vhodné, aby mestský úrad vyžiadal ďalšie stanovisko k urbanistickému splynutiu alebo nesplynutiu mestskej časti Čemerné s mestom Vranov nad Topľou od kvalifikovaného orgánu, ktoré

by jednoznačne túto podmienku vyriešilo a v odôvodnení zhodnotilo aj predchádzajúce rozporné stanoviská a tiež uviedlo dôvody, na základe ktorých ku konkrétnemu názoru došlo.

Z týchto dôvodov bol požiadaný o stanovisko Krajský úrad v Prešove, ako aj Útvar hlavného architekta mesta Košice. Odbor životného prostredia Krajského úradu v Prešove v stanovisku z 26. apríla 2002 uviedol, že z dôvodu blízkeho umiestnenia mestskej časti Čemerné k mestu Vranov nad Topľou už niekoľko desiatok rokov prechádza táto mestská časť so samotným mestom spoločným vývojom vo všetkých aspektoch spoločenského života a z hľadiska ekonomického, ale hlavne urbanistického dochádza k vzájomnému prepojeniu a splynutiu, čiže mestská časť Čemerné je súčasťou mesta Vranov nad Topľou. Rovnaký názor zaujal aj hlavný architekt mesta Košice, keď vo svojom stanovisku zo 17. apríla 2002 uviedol, že mestská časť Čemerné tak v čase riešenia územného plánu v etape prieskumov a rozborov, ako aj v návrhu územného plánu tvorila a tvorí urbanistický kompaktný celok s mestom Vranov nad Topľou.

Poslanci mestského zastupiteľstva pri rozhodovaní 9. mája 2002 tieto stanoviská mali k dispozícii. Podľa názoru primátora mesta Vranov nad Topľou bol pri rozhodnutí mestského zastupiteľstva rešpektovaný právny názor uvedený v rozhodnutí ústavného súdu, ako aj stanoviská ďalších orgánov. Na základe toho považuje sťažnosť za neopodstatnenú a navrhuje, aby bola zamietnutá.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie

konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podanie sťažovateľov možno kvalifikovať ako sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 18 ods. 1 písm. f) zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval, preskúmal, či obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd už o sťažnosti skupiny sťažovateľov namietajúcej porušenie základného práva zúčastňovať sa priamo na správe vecí verejných upraveného v čl. 30 ods. 1 ústavy uznesením mestského zastupiteľstva č. 8 z 8. novembra 1999 rozhodol. Vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov zúčastňovať sa priamo na správe vecí verejných upraveného v čl. 30 ods. 1 ústavy uznesením mestského zastupiteľstva č. 8. z 8. novembra 1999 v časti D bode 2 a toto uznesenie zrušil. V odôvodnení nálezu okrem iných skutočností uviedol, že medzi základné úlohy právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd svojich občanov.

V prípade, ak je rozhodnutie o uplatnení alebo ochrane základného práva alebo slobody občana potrebné uskutočniť v rámci, resp. prostredníctvom osobitného konania pred štátnym alebo iným orgánom, úloha štátu spočíva v zabezpečení existencie a právnej úpravy takýchto konaní dostupných každému z nositeľov základných práv a slobôd.

Ďalším kritériom kladeným na takéto konania je, aby sa v ich rámci a ich prostredníctvom zabezpečoval reálny (a nie iba fiktívny) výkon, resp. ochrana niektorého zo základných práv alebo slobôd občanov.

V prípade základného práva občanov zúčastňovať sa priamo na správe verejných vecí podľa čl. 30 ods. 1 ústavy ide o jedno zo základných politických práv občanov v demokratickej spoločnosti, pričom pod správou verejných vecí treba rozumieť účasť občana na politickom živote štátu, správe štátu a na správe verejných záležitostí v obciach.

V poslednom uvedenom prípade dochádza k rozhodovaniu o jeho uplatňovaní pred obecným zastupiteľstvom ako orgánom územnej samosprávy spôsobom upraveným predovšetkým v § 11a zákona o obecnom zriadení.

Z tohto ustanovenia vyplýva povinnosť pre orgán územnej samosprávy rozhodnúť o splnení podmienok podľa odseku 2 tohto ustanovenia, t. j. vyhlásení hlasovania obyvateľov (I. ÚS 76/93).

K porušeniu práva občana obsiahnutého v uvedenom článku ústavy preto dochádza len takým rozhodnutím príslušného orgánu územnej samosprávy, ktorým bolo toto právo občanovi upreté (odňaté) alebo inak obmedzené v rozpore s ústavou.

Sťažovatelia uviedli, že 9. mája 2002 mestské zastupiteľstvo znovu prejednalo petíciu a uznesením č. 39 v bode B rozhodlo tak, že nie je splnená podmienka na odčlenenie mestskej časti od mesta, pretože táto časť urbanisticky splynula s mestom. S názorom sťažovateľov nesúhlasilo mesto Vranov nad Topľou. Vo svojom vyjadrení z 28. februára 2002 uviedlo, že mesto riadiac sa závermi ústavného súdu z rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 9/00 požiadalo ďalšie orgány o zaujatie stanoviska, či došlo alebo nedošlo k splynutiu mestskej časti s mestom, čo doporučilo aj Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v liste sp. zn. 203302-2002/05535 zo 16. apríla 2002. Z týchto

dôvodov bolo vyžiadané stanovisko z Krajského úradu v Prešove a Útvaru hlavného architekta mesta Košice.

Krajský úrad v Prešove, odbor životného prostredia, v stanovisku sp. zn. 8-2002/00567-003 z 26. apríla 2002 uviedol, že mestská časť Čemerné je súčasťou mesta Vranov nad Topľou vzhľadom na dĺžku spoločného vývoja vo všetkých aspektoch spoločenského života a ekonomického rozvoja ako jeden územnoprávny celok. Z tohto dôvodu došlo z hľadiska ekonomického, ale hlavne urbanistického k vzájomnému prepojeniu a splynutiu.

Hlavný architekt mesta Košice v liste zo 17. apríla 2002 uviedol, že ako jeden z autorov územného plánu prehlasuje, že mestská časť Čemerné tak v čase riešenia územného plánu v etape prieskumov a rozborov, ako aj v návrhu územného plánu tvorila a tvorí urbanistický kompaktný celok s mestom Vranov nad Topľou.

Tento procesný postup, teda vyžiadanie stanovísk, predchádzal vydaniu uznesenia č. 39 z 51. zasadnutia mestského zastupiteľstva z 9. mája 2002, ktoré v bode B rozhodlo, že „nie je splnená nasledujúca podmienka pre odčlenenie mestskej časti od mesta stanovená zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien, § 2a ods. 5: - časť obce, o odčlenenie ktorej sa jedná, urbanisticky nesplynula s mestom“.

Rozhodnutie o splnení zákonných podmienok na vyhlásenie miestneho referenda o odčlenení časti obce je vo výlučnej kompetencii obce.

Predložené podklady namietaného rozhodnutia mestského zastupiteľstva sú hodnoverné stanoviská od mesta nezávislých odborných útvarov, ktoré vyhodnocujú aj stav v čase rozhodovania. Tieto podklady predstavujú objektívne zisťovanie a posúdenie stavu splynutia alebo nesplynutia mestskej časti s mestom samotným. Mestskému zastupiteľstvu teda nemožno vyčítať, že by rozhodlo len na základe vlastnej úvahy bez od neho nezávislých odborných útvarov, ktoré by vec náležite

posúdili. Rozhodnutie mestského zastupiteľstva sa zakladá na jednoznačných odborných vyjadreniach subjektov, ktoré sú od mesta nezávislé.

Vo veci miestneho referenda koná obec samostatne a v tomto procese, ktorý predchádzal sťažovateľmi napadnutému rozhodnutiu, ústavný súd porušenie ústavných práv sťažovateľov nezistil. Taktiež nezistil ani svojvôľu alebo zjavnú neodôvodnenosť v konaní mestského zastupiteľstva k predmetnej otázke vyhlásenia miestneho referenda o odčlenení mestskej časti Čemerné. Takýmto postupom nemohla obec porušiť ústavné práva, a preto sťažnosť napádajúca uznesenie mestského zastupiteľstva č. 39 z 9. mája 2002 je zjavne neopodstatnená.

Vzhľadom na tieto skutočnosti bolo vo veci rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. apríla 2003